

FELVILÁGOSÍTÁS A FERTŐZÉSVÉDELMI TÖRVÉNY (IFSG) 43. § 1. BEK. 1. SZERINT

Egészségügyi tájékoztató az élelmiszerek kezeléséről

Azon személyeknek, akik foglalkozásuk körében az alább felsorolt élelmiszereket előállítják, kezelik vagy forgalomba hozzák:

1. hús, szárnyashús, valamint az ezekből előállított termékek,
2. tej és tej alapú termékek,
3. hal, rák vagy puhatestű állat, valamint az ezekből előállított termékek, 4 tojás alapú termékek,
5. csecsemő- és kisgyermek-étel,
6. fagylalt és félkész fagylalttermékek,
7. nem teljesen átsütött vagy áthevített töltelékkel töltött, vagy ilyen mázzal bevont péksütemény,
8. delikát, nyers- és burgonyasaláták, marinírozott termékek, majonézek, egyéb emulgeált szószok, étkezési élesztők

és azokkal közvetlenül (kézzel) vagy használati eszközök (edények, evőeszközök és egyéb munkaeszközök) útján közvetett módon érintkeznek

vagy

vendéglátó-ipari egység, vendéglő, üzemi étkeзде, kávéház vagy egyéb, közellátást végző, vagy közellátott intézmény konyháján dolgoznak,

ezen tevékenységük megkezdése előtt a Fertőzésvédelmi Törvény 43. § 1. bek. szerint a Közegészségügyi. Hivatal által kiállított igazolással kell rendelkezniük.

Miért van szükség különleges elővigyázatossági szabályok betartására?

A fenti élelmiszerekben némely kórokozók különösen könnyen szaporodnak. Az emberek az ilyen, mikroorganizmusokkal szennyezett élelmiszer fogyasztása révén súlyos élelmiszermérgezést, vagy élelmiszer közvetítette

fertőzést kaphatnak. Vendéglátó-ipari egységek, közintézmények esetén ez nagy számú embert érinthet.

Emiatt minden dolgozótól, egyrészt a fogyasztó, másrészt a saját védelme érdekében

nagyfokú felelősségtudatot és a higiénés szabályok betartását kell megkövetelni.

(A legfontosabb szabályokat az 1. sz. függelék tartalmazza)

A Fertőzésvédelmi Törvény kimondja, hogy Ön a fent megjelölt **tevékenységeket nem folytathatja**, ha Önnél az alábbi betegségek valamelyikére utaló **tünet** (szimptóma) lép fel, vagy az orvos ilyet megállapít:

- Salmonella, Shigella, kolerabaktérium, Staphylococcus, Campylobacter, rotavírus vagy
más hasmenést kiváltó ágens által okozott heveny, fertőző gastroenteritis (hirtelen kezdődő, fertőző hasmenés)
- typhus vagy paratyphus
- vírusos hepatitis A vagy hepatitis E (májgyulladás)
- ha Önön elfertőződött seb van, vagy Önnek olyan bőrbetegsége van, mely kapcsán fennáll annak a lehetősége, hogy a bőrbetegség kórokozója emberre, vagy élelmiszerre továbbterjed.

Széketmintájának vizsgálata az alábbi kórokozók valamelyikére nézve pozitív:

- Salmonella
- Shigella
- bélvérzést okozó Escherichia coli baktérium
- Vibrio cholerae

Az élelmiszerekre vonatkozó **foglalkozási tilalom** akkor is fennáll, ha Ön ezeket a baktériumokat csak **űríti** (vagyis egészségesnek érzi magát).

Az alábbi tünetek utalnak a fenti betegségekre:

Naponta kettőnél több híg székürítéssel járó **hasmenés**, mely esetleg émelygéssel, hányással és lázzal társul.

Az erős fej-, has- és ízületi fájdalmakkal és szorulással (a súlyos hasmenés csak napok múlva jelentkezik) járó **magas láz a tífusz** és a paratífusz tünete.

A tejszerűen híg, súlyos folyadékvesztéssel járó hasmenés a **kolerára** jellemző.

A **szemgolyó** és a bőr gyengeségérzéssel, étvágytalansággal járó **sárgás elszíneződése hepatitis A-ra**, vagy **hepatitis E-re** utal.

Egy **seb**, vagy **bőrbetegségből származó hámfosztott terület** fertőzött lehet akkor, ha **vörhenyes**, ha **tapadós lepedék fedí**, ha **nedvedzik**, vagy ha **meg van duzzadva**.

Ha a fenti tünetek valamelyike fellép Önnél, úgy feltétlen forduljon tanácsért házi-, vagy üzemorvosához! Mondja meg orvosának azt is, hogy élelmiszeripari egységben dolgozik. Ezen túlmenően Ön a munkahelyi vezetőjét is köteles haladéktalanul tájékoztatni betegségéről.

(Ha többet szeretne tudni a fent leírt betegségekről, úgy további részleteket a 2. sz. függelékben olvashat.)

Most arra kérjük, hogy írja alá az alábbi nyilatkozatot, miszerint ezt az információs lapot olvasta és megértette, valamint, hogy nem tud olyan körülményről, mely foglalkozási tilalmatjelentene (1. sz. melléklet).

A szóbeli felvilágosítást követően kapja meg a munkáltatójának vagy munkaadójának szóló igazolást (2. sz. melléklet).

2

1. sz. függelék

Hogyan járulhat hozzá az élelmiszerek útján terjedő fertőzések megelőzéséhez?

Válasz

- Minden munkakezdés, minden új munkafolyamat előtt, és magától értetődően minden WC-használat után, gondosan mosson kezet szappannal, folyó vízzel. Kezét egyszer használatos, eldobható törülközővel törölje meg.
- Munkakezdés előtt gyűrűit és a karóráját vegye le. beltéri
- Viseljen tiszta védőruházatot (fityulát, munkakötényt, kesztyűt, használatú cipőt).
- Soha ne köhögjön, vagy tüsszentsen élelmiszerre.
- A kezén, karján lévő kis, tiszta sebeket vízálló sebtapasszal fedje le.

2. sz. függelék

A törvény milyen betegségeknél rendel el foglalkozási tilalmat?

Typhus abdominalis, paratyphus

Kórokozója a Salmonella typhi és paratyphi. A kórokozó többnyire a vele szennyezett víz és élelmiszer útján kerül a szervezetbe. A betegség napokon keresztül emelkedő, és kezelés nélkül akár hetekig eltartó magas lázzal kezdődik. További tünet a fej-, has- és végtagfájdalom. Mindehhez szorulás társulhat, később

gyakran „borsólészerű” hasmenés jelentkezik. A jó víz- és élelmiszer-higiénének köszönhetően a fenti kórokozók nálunk nem elterjedtek.

A typhus és a paratyphus lefolyása hasonló; a paratyphus tünetei azonban enyhébbek. Mindkét betegséget rendszerint annak endémiás területeiről (Afrika, Dél-Amerika, Délkelet-Ázsia), vagy olyan területekről hurcolják be (**utazók betegsége**), ahol a higiénés körülmények katasztrófa, vagy háború hatása következtében drámaian megromlottak. Typhus ellen több **védőoltás** áll rendelkezésre. Ha Ön szolgálati, vagy magáncélból ilyen érintett országba kíván utazni, úgy forduljon házi orvosához, üzemorvosához, vagy az illetékes közegészségügyi hivatalhoz, ahol **felvilágosítást** kap az oltások szükségességéről.

Cholera

A kórokozó a Cholera-baktérium, mely szennyezett vízzel vagy élelmiszerrel kerül a szervezetbe; de lehetséges a közvetlen, emberről emberre terjedő átvitel is. A fertőzés rendszerint hányással és hasi fájdalommal járó hasmenéses megbetegedés formájában zajlik. A széklet, mely nem tartalmaz vérnyomot, tejszerűen fehér. Láz nem jellemző. Súlyos lefolyás esetén nagy a folyadékvesztés, minek következtében a test kiszárad (beesett szem, ráncokba rendeződő bőr). Ez a kórokozó is csak rossz higiéniai körülményekkel bíró, nem megfelelő ivóvíz-ellátású területeken fordul elő (**Kelet-Ázsia, Dél-Amerika, Afrika**). A jelenleg Németországban engedélyezett oltóanyaggal történő védőoltást nem ajánljuk. Mindazonáltal külföldön kevesebb mellékhatással rendelkező és hatásosabb oltóanyag áll rendelkezésre, mely nemzetközi gyógyszerár útján megrendelhető. Ezért **veszélyes területre irányuló utazás** előtt kérje házi orvosát, üzemorvosa vagy az illetékes közegészségügyi hivatal véleményét.

Shigellosis (bakteriális vérhas)

A kórokozó a Shigella-baktérium. A kórokozó legtöbbször emberről emberre terjed (nem megfelelő kézhigiéne esetén), de terjedhet szennyezett élelmiszer és

ivóvíz útján is. A Shigella rendkívül fertőző, vagyis a megbetegedés kialakulásához elég pár baktériumnak a szervezetbe jutnia! Gyermekintézményekben nálunk is újra és újra leírtak járványokat. A betegség hirtelen, magas lázzal, fej- és görcsös hasfájással kezdődik. A kezdetben vízszerű hasmenés hamar véressé válik. A kórokozó Németországban is honos. A Shigellosis tehát nem típusosan utazók betegsége: felléptével mindenkor számolni kell.

Salmonella-fertőzés

Kórokozó a sokféle Salmonella-törzs, mely fertőzött állatból származó élelmiszerrel (p1. hús, tej, tojás) kerül a szervezetbe. A salmonellák okozta leggyakoribb megbetegedés a hasi fájdalommal és mérsékelt lázzal járó heveny hányás-hasmenés. A tünetek súlyossága azonban széles határok között változik.

Ezek a kórokozók az egész világon elterjedtek, a fertőzéssel mindenkor számolni kell; a megbetegedések a nyári hónapokban gyakoriak.

Egyéb kórokozó által kiváltott gastroenteritis

Más baktérium (p1. Staphylococcus, bizonyos Coli-baktériumok, Campylobacter, Yersinia), vagy vírus (p1. rota-, adeno-, Norwalki vírus) is okozhat hasmenést, hányást, vagy hasi fájdalmat.

Hepatitis A vagy Hepatitis E

A kórokozó vírus, mely Hepatitis A, vagy Hepatitis E vírussal szennyezett élelmiszerrel kerül a szervezetbe. Emberről emberre terjedő átvitel is lehetséges, mivel a vírus a fertőzést követő 1-2 hét elteltével a székletben kiválasztódik. A májduzzanattal, étvágytalansággal és levertséggel járó sárgaságban főleg felnőttek betegszenek meg. Míg a Hepatitis A vírus nálunk is előfordul, addig a Hepatitis E vírus főleg Ázsiában, Afrikában és Közép-Amerikában található (távoli országokba tett utazások után behurcolt fertőzés!). Mindkét megbetegedés lefolyása igen hasonló; az átvitel módja azonos.

A Hepatitis A ellen oltással lehet védekezni. Déli országba utazás előtt mindenképpen gondoljon **védőoltásra**, és ez ügyben forduljon házi orvosához, üzemi orvosához, vagy az illetékes közegészségügyi hivatalhoz.